

Målrettet musikundervisning styrker elevernes sproglige udvikling

Af: [Henrik Stanek](#) - Folkeskolen

Kompetent musikpædagogisk arbejde styrker ikke alene elevernes musikalske evner. Det øger også deres sproglige kompetencer, viser et musikprojekt på Søndermarksskolen i Horsens. 40 procent af indbyggerne i distriktet har en ikke-europæisk baggrund.

Sønderbrokvarteret i Horsens er præget af almennyttigt boligbyggeri og har på flere områder en profil som en belastet ghetto. En stor del af de cirka 8.000 beboere har en lav indkomst, mange er på offentlig forsørgelse, og næsten halvdelen har en anden etnisk baggrund end dansk.

For at styrke integrationen har Søndermarksskolen siden 2008 kørt projektet "Musik, sprog og integration", hvor musiklærere og musikpædagoger fra byens musikskole arbejder tæt sammen i indskolingen. Undervejs er også børnehaver kommet med i projektet.

Tanken er, at en udvidet musikundervisning fører til bedre sprog, personlig udvikling, sociale færdigheder og inklusion.

Markant sproglig fremgang

Det nytter at sætte ind med musik, konstaterer Finn Holst i sin evaluering af projektet, som offentliggøres i dag. Han er cand.pæd. i musik på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole.

Ud fra en lang række spørgsmål har musiklærerne nøje vurderet den enkelte elev på en skala fra et til fem på områderne musikfagligt, personlige kompetencer, sociale kompetencer, krop og bevægelse samt sprogligt. På den baggrund konkluderer Finn Holst, at den tidlige musikundervisning har en væsentlig betydning for udviklingen af det sproglige område.

"Der er tale om et meget markant resultat, som ved første øjekast måske kan virke lidt overraskende. Hvordan kan det være, at den tidlige musikundervisning har en særlig betydning? Tænker man imidlertid på, at arbejdet med sproglig opmærksomhed, rim og remser, prosodi og rytmik og så videre netop er velkendte arbejdsformer, der ses som forberedende for elevernes sproglige udvikling og læseudvikling i indskolingen, er det måske ikke så overraskende endda", skriver Finn Holst i sin afrapportering.

Eleverne udvikler også deres musikalske kompetencer.

"Det dobbelt glædelige herved er, at dette så igen, som en positiv cirkel, kan bidrage til elevernes sproglige og alsidige udvikling", konstaterer Finn Holst.

Lærernes kompetencer og samarbejde er afgørende

Musikken kan dog ikke stå alene. Lærersammensætning, kompetencer og samarbejdsformer udgør en væsentlig faktor i projektet, forklarer Finn Holst og tager udgangspunkt i en sammenligning af to klasser med markant forskel i elevernes sprogniveau.

"Forskellen ligger i undervisningsformen og i kompetencerne hos de to musiklærere fra folkeskolen. Hvor den ene både er uddannet musiklærer og i dansk som andetsprog, er det en afgørende svaghed, at den anden ikke har linjefag i musik. Læreren holder sig derfor til færdigproducerede materialer".

Konsekvensen er en undervisningsform, som mangler den fleksibilitet, som kan være nødvendig for at håndtere udfordringerne.

"Som læreren selv har udtrykt det, må man begrænse sig til at sætte det i søen, man magter. De basale kompetencer, man opnår gennem grunduddannelsen er - ikke overraskende - af væsentlig betydning for at kunne opnå gode resultater".

Finn Holst peger også på, at det er vigtigt, at lærere og musikpædagoger fra musikskolen ikke blot planlægger sammen, men at begge også har noget at give af til de musikemner, man tager op i undervisning.

Projektet fortsætter over skolens drift

Egmont Fonden har støttet projektet med 1,6 millioner kroner, men selv om pengene nu er brugt, fortsætter den udvidede musikundervisning i børnehaver og indskoling på Søndermarksskolen.

"Resultaterne er så fantastiske, at jeg har sikret mig, at vi kan køre projektet over skolens drift. Børnene profiterer af bevægelsen, de lærer rytmer, og de styrker deres evne til at koncentrere sig. Det er alt sammen en fordel for den øvrige undervisning", siger skoleleder Mogens Falk.

Han peger samtidig på, at den sideoplæring, som lærere og pædagoger opnår fra musikpædagogerne fra musikskolen, er guld værd.

"Vi får bundet brobygningen mellem børnehaver og skole bedre sammen, når vi arbejder med musik begge steder. Musik giver os den røde tråd, alle taler om. Samtidig trækker vi forældrene hen på skolen, når børnene skal vise, hvad de kan", siger Mogens Falk.

"Musik, sprog og integration" er en forskningsbaseret udløber af projektet "Musik til alle", som kørte på Søndermarksskolen og to naboskoler fra 2001 til 2008.